

Γιατί ν' ασχοληθώ μ' αυτό το τετράδιο...

Ζούμε στην εποχή της εικόνας, της ταχύτητας και του διαδικτύου. Όλα γύρω μας αλλάζουν ραγδαία. Καθημερινά «βομβαρδιζόμαστε» από πληροφορίες, ειδήσεις και γνώσεις.

Όμως, πόσο εύκολο είναι όλα αυτά που γνωρίζουμε, που βλέπουμε, που αισθανόμαστε, να τα μεταφέρουμε σωστά σ' ένα κείμενο; Πόσες φορές, άραγε, δεν αναρωτιόμαστε πώς θα αρχίσουμε;

Η διδακτική πράξη έδειξε ότι υπάρχουν δυσκολίες στο πέρασμα από τον προφορικό στο γραπτό λόγο. Πολλοί πιστεύουν ότι το σωστό γράψιμο είναι ένα μικρό έργο τέχνης, απαιτεί ταλέντο, άρα δεν μπορεί να διδαχτεί.

Το τελευταίο είναι μύθος. Μπορούν να γράψουν καλά, όχι μόνο αυτοί που έχουν το ταλέντο, αλλά κι αυτοί που θα ασκηθούν με το σωστό τρόπο και τη σωστή τεχνική. Και τις περισσότερες φορές η άσκηση φέρνει αποδοτικότερα αποτελέσματα.

Φίλε μαθητή, το τετράδιο που κρατάς στα χέρια σου αυτό το σκοπό έχει. Θα σε οδηγήσει στην κατάκτηση του σωστού τρόπου γραψίματος. Ευχάριστα, χωρίς να σε κουράζει, θα ανακαλύψεις πόσο εύκολο και απλό είναι.

Κι εμείς θέλουμε πολύ να σε βοηθήσουμε σ' αυτήν την ωραία δημιουργική προσπάθεια.

Καλή συγκομιδή, λοιπόν, από το περιβόλι.

Οι συγγραφείς

Σωτήρης Μπαμπατζάνης

Χρήστος Κιοσές

Τι θα βρείτε σ' αυτό το τετράδιο...

Πρώτο μέρος

Θεωρία

Η Παράγραφος και η δομή της	9
Η Αφηγηματική παράγραφος	11
Η Περιγραφική παράγραφος	12
Η Επιχειρηματολογική παράγραφος	14
Έκφραση	15
<i>Τι πρέπει να έχω στο μυαλό μου</i>	
<i>πριν αρχίσω να εκφράζομαι γράφοντας</i>	15
<i>Από πού αντλώ το απαραίτητο υλικό</i>	
<i>για να γράψω ένα κείμενο</i>	15
Δομή των κειμένων	16
Τα είδη των κειμένων	16
<i>A. Αφηγηματικά κείμενα</i>	17
<i>B. Περιγραφικά κείμενα</i>	18
<i>Γ. Επιχειρηματολογικά κείμενα</i>	19
<i>Δ. Κείμενα οδηγιών</i>	21
Οι ασθένειες των κειμένων	21
Η Περίληψη	23
Τα στάδια συγγραφής της περίληψης	23
Τι πρέπει να προσέχω!	24
Διάγραμμα σύνταξης περίληψης	25

Δεύτερο μέρος

- ✓ Υποδείγματα κειμένων όλων των ειδών
  - ✓ Θέματα για ανάπτυξη
  - ✓ Ασκήσεις λεξιλογικές και έκφρασης
-

Ενότητα 1: Ο φίλος μας το περιβάλλον	29
Ενότητα 2: Η ζωή στην πόλη	36
Ενότητα 3: 28 ^η Οκτωβρίου	43
Ενότητα 4: Τα ζώα που ζουν κοντά μας	51

Ενότητα 5: 17 ^η Νοεμβρίου	58
Ενότητα 6: Οι φίλοι μου, οι φίλες μου	65
Ενότητα 7: Μουσική	72
Ενότητα 8: Χριστούγεννα	79
Ενότητα 9: Βιβλία -Βιβλιοθήκες	86
Ενότητα 10: Μυστήρια- επιστημονική φαντασία	93
Ενότητα 11: Παιχνίδια	100
Ενότητα 12: 25 ^η Μαρτίου	107
Ενότητα 13: Κατασκευές	114
Ενότητα 14: Πάσχα	121
Ενότητα 15: Τηλεόραση	129
Ενότητα 16: Αθλήματα-σπορ	137
Ενότητα 17: Ταξίδια στο διάστημα	144

Πρώτο μέρος Θεωρία

Και τότε έμαθα να διαβάζω. Έμαθα το μυστικό των βιβλίων: ότι έχουν τα πάντα μέσα. Όχι μόνο νεράιδες, ξωτικά, πριγκίπισσες και κακές μάγισσες, αλλά κι εσένα κι εμένα, τις χαρές, τις λύπες και τις έγνοιες μας. Το καλό και το κακό, η αλήθεια και το ψέμα, η φύση και το σύμπαν –όλα βρίσκονται μέσα στα βιβλία. Ανοίξτε τα βιβλία σας! Αφήστε τα να σας πουν όλα τους τα μυστικά!

Μαρίζα Ντεκάστρο Παιδαγωγός-Συγγραφέας

Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ

Παράγραφος είναι μια οργανωμένη ομάδα προτάσεων που εκφράζει ένα νόημα, μια θεματική έννοια.

Κάθε παράγραφος, όπως θα δούμε, είναι μια μικρογραφία ενός ολοκληρωμένου κειμένου.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ

Από τις 13 μέχρι τις 27 Αυγούστου 2004 η Ελλάδα διοργανώνει τους καλύτερους Ολυμπιακούς Αγώνες στη σύγχρονη ιστορία τους. Ο Ολυμπιακός ύμνος ακούγεται στη χώρα που τον γέννησε. «Ευχαριστούμε Ελλάδα. Συγγνώμη που σας αδικήσαμε», γράφουν οι ξένες εφημερίδες. Οι Έλληνες αθλητές για μια ακόμη φορά μας κάνουν υπερήφανους. Κατακτούν 18 μετάλλια και συνεπαίρνουν τους Έλληνες εντός και εκτός Ολυμπιακού Σταδίου. Η αυλαία πέφτει. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας θα μείνουν στην ιστορία ως οι πιο επιτυχημένοι και πάνω απ' όλα ασφαλείς.

(Κιοσές Χρήστος)

Η παραπάνω παράγραφος αποτελείται από τρία μέρη:

1. Τη θεματική πρόταση

Είναι η πρώτη πρόταση κάθε παραγράφου και ουσιαστικά μας δίνει το θέμα που πρόκειται ν' αναπτύξουμε στη συνέχεια.

Από τις 13 μέχρι τις 27 Αυγούστου 2004 η Ελλάδα διοργανώνει τους καλύτερους Ολυμπιακούς Αγώνες στη σύγχρονη ιστορία τους.

Ποιο είναι λοιπόν το θέμα της παραγράφου;
Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων από την Ελλάδα.

2. Τις λεπτομέρειες ή τα σχόλια

Είναι ο κορμός της παραγράφου, όπου αναλύουμε τη θεματική πρόταση.

«Ο Ολυμπιακός ύμνος ακούγεται στη χώρα που τον γέννησε. «Ευχαριστούμε Ελλάδα. Συγγνώμη που σας αδικήσαμε», γράφουν οι ξένες εφημερίδες. Οι Έλληνες αθλητές για μια ακόμη φορά μας κάνουν υπερήφανους. Κατακτούν 18 μετάλλια και συνεπαίρνουν τους Έλληνες εντός και εκτός Ολυμπιακού Σταδίου.

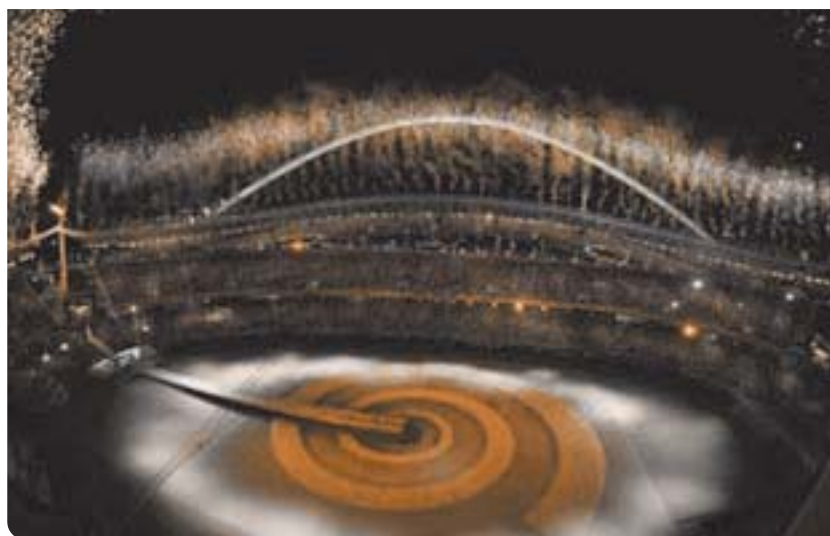
Αναπτύχθηκε σωστά η θεματική πρόταση;

Μας εξήγησε απλά και κατανοητά πως όλοι οι Έλληνες αισθάνθηκαν υπερήφανοι. Οι Έλληνες αθλητές διακρίθηκαν, διαφεύστηκαν όλοι αυτοί που πίστευαν ότι θα είναι αποτυχημένοι και ζήτησαν συγγνώμη.

3. Και την πρόταση κατακλείδα

Με την οποία συνοψίζουμε το θέμα της παραγράφου ή το κλείνουμε.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας θα μείνουν στην ιστορία ως οι πιο επιτυχημένοι και πάνω απ' όλα ασφαλείς.

Μια παράλληλη σχέση

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ	ΚΕΙΜΕΝΟ
Θεματική πρόταση ~ Πρόλογος	
Σχόλια ~ Κύριο θέμα	
Κατακλείδα ~ Επίλογος	

- Μια παράγραφος δεν είναι απαραίτητο να έχει κατακλείδα.
- Ο πρώτος στίχος κάθε παραγράφου δε βρίσκεται στο ίδιο ύψος με τους άλλους στίχους. Αρχίζει στο αριστερό περιθώριο, με την πρώτη λέξη πιο μέσα από τις πρώτες λέξεις των άλλων στίχων.
- Κάθε παράγραφος έχει διαφορετικό περιεχόμενο από τις άλλες. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι οι παράγραφοι δε σχετίζονται μεταξύ τους νοηματικά.
- Πολλές παράγραφοι μαζί, οργανωμένες λογικά γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα, αποτελούν ένα ολοκληρωμένο κείμενο.

Η αφηγηματική παράγραφος

Η αφηγηματική παράγραφος δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια απλή ανακοίνωση με σύντομο τρόπο περιστατικών ή γεγονότων που έγιναν πριν από λίγο ή από πολύ καιρό.

Τα γεγονότα αυτά ή τα περιστατικά μπορεί να τα έχετε ζήσει οι ίδιοι, μπορεί όμως και να ήσαστε απλοί θεατές.

Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις που μπορεί να τα φανταστήκατε ή να σας τα διηγήθηκε κάποιος άλλος.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΛΕΠΤΑ ΠΟΥ «ΦΩΤΙΣΑΝ» ΤΟ ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ

Δυόμισι ώρες κάναμε να φτάσουμε στο Καστελόριζο. Εκείνο το πρωινό της έκλειψης οι κάτοικοι του Καστελόριζου δεν προλάβαν να ασχοληθούν με τα προβλήματά τους. Τα ταχύπλοα από τη Ρόδο έφθναν το ένα μετά το άλλο, αποβιβάζοντας χιλιάδες επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο. Οι μαγαζάτορες έκαναν αγώνα δρόμου για να εξυπηρετήσουν τους «ανήσυχους» επισκέπτες με τα πανάκριβα τηλεσκόπια. Οι ταξιδιώτες κάθονταν, παράγγελναν καφέ, γνωρίζονταν μεταξύ τους και άρχιζαν τις προβλέψεις τους για το σπάνιο φαινόμενο. Ένα πράγμα φοβούνταν, τα «ατίθασα σύννεφα», μήπως και εμφανιστούν την ώρα της έκλειψης.

(περιοδικό «Κ», Καθημερινή, 9/4/06 –διασκευή)

► Σε μία αφηγηματική παράγραφο δεν ξεχνώ να γράψω:

- Πότε και πού έγινε το περιστατικό
«το πρωινό της έκλειψης... στο Καστελόριζο»
- Ποιοι πήραν μέρος σ' αυτό
«χιλιάδες επισκέπτες, οι κάτοικοι του Καστελόριζου»
- Τι είδα κατά τη διάρκειά του ή τι μου περιέγραψαν
«Τα ταχύπλοα από τη Ρόδο έφθναν το ένα μετά το άλλο, αποβιβάζοντας χιλιάδες επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο. Οι μαγαζάτορες έκαναν αγώνα δρόμου για να εξυπηρετήσουν τους «ανήσυχους» επισκέπτες με τα πανάκριβα τηλεσκόπια. Οι ταξιδιώτες κάθονταν, παράγγελναν καφέ, γνωρίζονταν μεταξύ τους και άρχιζαν τις προβλέψεις τους για το σπάνιο φαινόμενο».
- Τι το προκάλεσε
«το σπάνιο φαινόμενο, ...».
- Το αποτέλεσμα του
«Τα ταχύπλοα από τη Ρόδο έφθναν το ένα μετά το άλλο, αποβιβάζοντας χιλιάδες επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο».
- Τα συναισθήματα
«Ένα πράγμα φοβούνταν, τα «ατίθασα σύννεφα», μήπως και εμφανιστούν την ώρα της έκλειψης».

Προσέχω!

- ✓ χρησιμοποιώ παρελθοντικούς χρόνους
- ✓ οι χρονικές προτάσεις είναι απαραίτητες
- ✓ τα επίθετα έχουν σημαντική θέση στο κείμενό μου
- ✓ βάζω τα γεγονότα στη σωστή χρονική σειρά

Η περιγραφική παράγραφος

Όταν κοιτάζω έναν πίνακα ζωγραφικής, προσπαθώ να τον περιγράψω με όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις. Έτσι είναι και η περιγραφική παράγραφος. Ένας πίνακας όπου αντί για χρώματα θα χρησιμοποιήσω λέξεις κι αντί για τοπία προτάσεις.

Για να έχει όμως αμεσότητα η περιγραφή, ξεκινάμε από τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του αντικειμένου που περιγράφουμε και στη συνέχεια ακολουθούν τα εσωτερικά.

Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει κι όταν περιγράψω έναν άνθρωπο ή τους χαρακτήρες διαφόρων ανθρώπων.

Βασική προϋπόθεση βέβαια είναι η **παρατήρηση**.

- Παρατηρώ οτιδήποτε υπάρχει γύρω μου, στο σπίτι μου, στο σχολείο, στους χώρους που παίζω κι οπουδήποτε κι αν βρεθώ υπάρχει πάντοτε κάτι άξιο προσοχής.
- Πολλές φορές μου έρχονται στο μυαλό εικόνες, πρόσωπα και καταστάσεις που κάποια στιγμή ανύποπτα παρατήρησα. Δεν τις αφήνω ανεκμετάλλευτες!

Οι περιγραφές δεν αναφέρονται μόνο σε πρόσωπα, αλλά και σε ζώα, πράγματα και αντικείμενα, σε χώρους και κτίρια, σε ιδιότητες και καταστάσεις.

Προσέχω!

1

Η περιγραφή ενός προσώπου ή ενός ζώου ξεκινά πάντοτε από τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του και στη συνέχεια επεκτείνεται στα εσωτερικά.

Η ΜΑΝΑ

Οι ώρες που περνούσα με τη μητέρα μου ήταν γεμάτες μυστήριο. Καθόμασταν ο ένας αντίκρα στον άλλο, εκείνη σε καρέκλα πλάι στο παράθυρο, εγώ στο σκαμνάκι μου, κι ένιωθα, μέσα στη σιωπή, το στήθος μου να γεμίζει και να χορταίνει, σαν να 'ταν ο αγέρας ανάμεσά μας γάλα και βύζαινα.[...] Ποτέ δεν είχα δει τη μητέρα μου να γελάει. Χαμογελούσε μόνο, και τα βαθουλά μαύρα μάτια της κοίταζαν τους ανθρώπους γεμάτα υπομονή και καλοσύνη. Πηγαινοερχόταν σαν πνεύμα αγαθό μέσα στο σπίτι κι όλα τα πρόφταινε ανέκοπα κι αθόρυβα, σαν να 'χαν τα χέρια της μιαν καλοπροαίρετη μαγική δύναμη, που κυβερνούσε με καλοσύνη την καθημερινή ανάγκη.

N. Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο, εκδ. E. Καζαντζάκη

2

Όταν περιγράφω ένα αντικείμενο αναφέρομαι:

α) στο πού βρίσκεται	γ) στο πώς είναι
β) στην ονομασία του	δ) στη χρήση του.

ΑΓΙΟΚΛΗΜΑ

Το αγιόκλημα είναι από τα πλέον διαδεδομένα αναρριχώμενα φυτά της χώρας μας λόγω των όμορφων, γλυκά αρωματισμένων ανθέων του, της μεγάλης προσαρμοστικότητάς του σε πολλές συνθήκες και τις μικρές απαιτήσεις σε φροντίδα. Είναι αειθαλές ή ημισειθαλές και αναρριχάται με βλαστούς που γρήγορα γίνονται ξυλώδεις. Έχει άνθη σωληνοειδή λευκά, που ωριμάζοντας γίνονται κίτρινα. Μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 10 μέτρα. Τα άνθη του είναι πλούσια σε νέκταρ, προσελκύουν τις μέλισσες και μυρίζουν εντονότερα τις βραδινές ώρες που δροσιζει. Αντέχει και σε σκιερές θέσεις και σε παραθαλάσσια μέρη. Δεν έχει ιδιαίτερες καλλιεργητικές απαιτήσεις.

3

Όταν περιγράφω χώρους και κτίρια αρχίζω από τα γενικά (εξωτερική εμφάνιση) και στη συνέχεια προχωρώ στα ειδικά του στοιχεία (εσωτερική εμφάνιση).

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η θέση που βρίσκεται το Μέγαρο Μουσικής είναι αναμφισβήτη η καταλληλότερη, καθώς βρίσκεται στον οδικό άξονα που οδηγεί στο αεροδρόμιο και τη Χαλκιδική και σε τέτοιο σημείο της πόλης, που η πρόσβασή του είναι εύκολη. Έχει σχεδιαστεί για να εξυπηρετεί τόσο ως αίθουσα συναυλιών, όπερας, θεάτρου αλλά και ως υπερσύγχρονο συνεδριακό κέντρο. Καλύπτει συνολικά επιφάνεια 26.609 τ.μ και έχει εννιά ορόφους. Οι χώροι του μπορούν να φιλοξενήσουν εναρκτήριες τελετές και τελετές λήξης, συνέδρια, δεξιώσεις και παρουσιάσεις. Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στην εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η αισθητική του Μεγάρου αποτελεί σημείο αναφοράς στην αρχιτεκτονική παράδοση της πόλης. Την άριστη κατασκευή του Μεγάρου συμπληρώνει ο εξοπλισμός με σύγχρονα συστήματα μηχανισμών σκηνης, φωτισμού, κλιματισμού και εξαερισμού.

(Αγγελιοφόρος, Συνεδριακά Κέντρα, 14/5/06 διασκευή)

4

Η περιγραφή ιδιοτήτων ή καταστάσεων να είναι κατατοπιστική όσο το δυνατόν, γι' αυτό περιορίζομαι σε συγκεκριμένα στοιχεία κι όχι σε ανούσιες λεπτομέρειες.

Ο ΑΚΑΤΑΣΤΑΣΤΟΣ

Μία λέξη δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο του ακατάστατου, τάξη. Του είναι παντελώς άγνωστη, γιατί πολύ απλά ποτέ δεν ξέρει τι έχει και πού το έχει. Όταν είναι να βρει κάτι διαρκώς ψάχνει, ψάχνει κι αν σταθεί τυχερός, μπορεί και να το... ανακαλύψει. Τον προσωπικό του χώρο μια λέξη τον χαρακτηρίζει, ανακατασούρα.

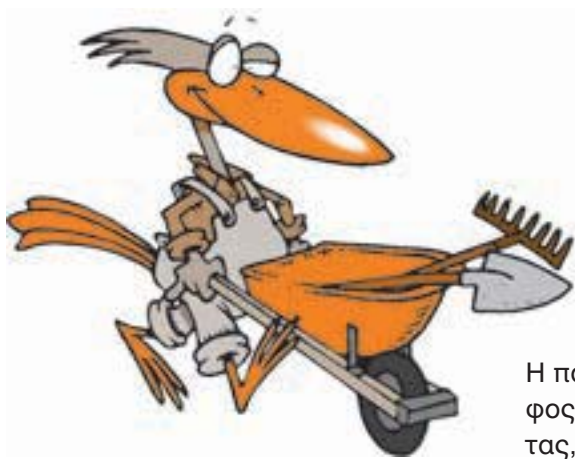

Η επιχειρηματολογική παράγραφος

ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα για να αποδείξουμε τη δύναμη της επιμέλειας και της εκπαίδευσης. Η γη, αν παραμεληθεί, όσο γόνιμη και καρπερή κι αν είναι, θα μείνει χέρση, θα αχρηστευθεί. Υπάρχει όμως και έδαφος πολύ πατημένο και σκληρότερο απ' ό,τι πρέπει να είναι. Εάν όμως καλλιεργηθεί, συνήθως φέρνει αμέσως πλούσιους καρπούς. Αλήθεια, ποια δέντρα αναπτύσσονται σωστά και βγάζουν καρπούς, εάν παραμεληθούν; Αν όμως έχουν τη σωστή φροντίδα, θα γίνουν καρποφόρα και αποδοτικά. Ένας δυνατός ανθρώπινος οργανισμός καταστρέφεται λίγο-λίγο και χάνει τη ζωντάνια του από την έλλειψη φροντίδας και την κακή υγιεινή κατάσταση. Αντίθετα, ένα αδύναμο σώμα μπορεί να δυναμώσει σημαντικά, εάν γυμναστεί και αθληθεί.

Πλούταρχου, *Περί παιδων αγωγής*
(ελεύθερη απόδοση: Κιοσές Χρήστος)

Η παραπάνω παράγραφος είναι μια επιχειρηματολογική παράγραφος. Ο Πλούταρχος, ο σημαντικότερος βιογράφος της αρχαιότητας, χρησιμοποιεί με μοναδικό τρόπο επιχειρήματα από την καθημερινή ζωή για να μας πείσει για την αξία της αγωγής και της εκπαίδευσης.

Στην επιχειρηματολογική παράγραφο έχουμε ως σκοπό να παρουσιάσουμε με σαφήνεια και καθαρότητα τις προσωπικές μας θέσεις και απόψεις.

Δεν χρειάζεται να μας προβληματίζει καθόλου αν η άποψή μας έρχεται σε αντίθεση μ' αυτά που πιστεύουν οι πολλοί και είναι γενικώς παραδεκτά.

Γι' αυτό:

- Χρησιμοποιούμε επιχειρήματα προσπαθώντας κάθε φορά να τα αποδείξουμε
- Πολλές φορές είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούμε και παραδείγματα
- Προσέχουμε να κάνουμε σωστή χρήση των γνώσεών μας. Κανείς δεν πρόκειται να μας ζητήσει κάτι παραπάνω απ' αυτά που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε.
- Οι αιτιολογικές προτάσεις μας βοηθούν σημαντικά στη σύνταξη των επιχειρημάτων.

Τι πρέπει να έχω στο μυαλό μου πριν αρχίσω να εκφράζομαι γράφοντας;

- Να ξεχάσω πως το γραπτό μου θα το ελέγξει κάποιος άλλος.
- Να αφήσω τον εαυτό μου να εκφραστεί ελεύθερα όπως τη στιγμή που κουβεντιάζω με τους φίλους μου.
- Να μην παραγνωρίζω ότι το σωστό γράψιμο είναι κι αυτό μια τέχνη.
- Να μην ξεχνώ πως το μυαλό μου είναι αυτό που οδηγεί τη σκέψη μου και γι' αυτό πρέπει να είναι συγκεντρωμένο.

Από πού αντλώ το απαραίτητο υλικό για να γράψω ένα καλό κείμενο, ποιες δηλαδή είναι οι πηγές των γνώσεων.

- 1. Από τη φύση.** Κοντά στη φύση γεννιούνται τα πιο όμορφα συναισθήματα στη διαδρομή των εποχών. Οι εποχές, με τις εναλλαγές και τις αντιθέσεις τους, προσφέρουν τα πιο εντυπωσιακά ερεθίσματα, τις πιο δυνατές μνήμες.
- 2. Από το οικογενειακό, το σχολικό και το κοινωνικό περιβάλλον.** Η ζωή μέσα στο σπίτι, τα πρόσωπα της οικογένειας, τα καθημερινά γεγονότα και προβλήματα γίνονται απ' όλους μας αντικείμενα παρατήρησης. Η σχολική ζωή και τα συναισθήματα που αναπτύσσονται κατά τη διάρκειά της μας δίνουν πολλές εικόνες καθημερινά. Τέλος, ο κοινωνικός περίγυρος, οι χαρές και λύπες των ανθρώπων, οι συνθήκες της ζωής τους και η εργασία τους αξίζει να προσεχθεί ιδιαίτερα.
- 3. Από την ανάγνωση διαλεχτών βιβλίων.** Μέσα από τις σελίδες τους γνωρίζουμε τη ζωή σ' όλες τις εκδηλώσεις της, το χθες και το σήμερα σε όλους τους χώρους της πολιτιστικής εξέλιξης. Και πέρα από τις γνώσεις που αποκομίζουμε διαβάζοντας πολλά βιβλία, είναι φυσικό να μάθουμε να χειριζόμαστε καλά και την πένα μας, αφού αποκτούμε άριστες σχέσεις με το γράψιμο.
- 4. Από τα θεάματα και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.** Εδώ ανήκουν το θέατρο, ο κινηματογράφος αλλά και η τηλεόραση. Ακόμη το ραδιόφωνο, οι εφημερίδες και τα περιοδικά.

Δομή των κειμένων

Όπως μας είναι ήδη γνωστό από τις προηγούμενες τάξεις, κάθε κείμενο αποτελείται από τρία μέρη:

1

▶ Τον πρόλογο

Είναι η πρώτη παράγραφος του κειμένου μας στην οποία προσπαθούμε να κάνουμε γνωστό σε γενικές γραμμές το θέμα που θα αναπτύξουμε στη συνέχεια.

(1 παράγραφος)

2

▶ Το κύριο θέμα

Είναι ο κορμός του κειμένου μας και η δομή του ποικίλει ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκει το θέμα μας.

Εδώ αναπτύσσουμε τις ιδέες μας μέσα σε λίγες παραγράφους και προσπαθούμε να πείσουμε τον αναγνώστη μας γι' αυτά που γράφουμε.

Με λίγα λόγια καταγράφουμε τις σκέψεις μας, προσπαθώντας πάντα να χρησιμοποιούμε σωστά την ελληνική γλώσσα και συντάσσοντας μικρές και περιεκτικές προτάσεις.

(2 έως 5 παράγραφοι)

3

▶ Τον επίλογο

Είναι η συνοπτική επανάληψη του όλου θέματος που έχουμε ήδη αναπτύξει. Μπορεί να έχει τη μορφή συμπεράσματος, να είναι σκέψεις ή εντυπώσεις πάνω στο θέμα κι ακόμη μια συναισθηματική κατάθεσή μας.

(1 παράγραφος)

Τα είδη των κειμένων

Ανάλογα με το περιεχόμενο έχουμε τα παρακάτω κυριότερα είδη κειμένων:

- ▶ Αφηγηματικά
- ▶ Περιγραφικά
- ▶ Επιχειρηματολογικά
- ▶ Οδηγιών

